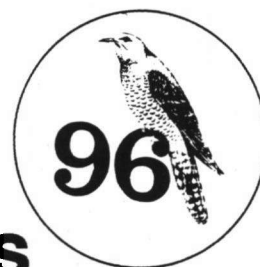

Nu het jaar zo langzamerhand ten einde loopt, leek het een goed idee om ter afsluiting van het jaar van de koekoek een soort conclusie te schrijven. Behalve de eigen leden die reageerden op de oproepen in De Korhaan kwamen er dank zij publicaties in de regionale bladen nog heel wat reacties van anderen binnen.

Mia Kraal

Koekoek in 1996 in Gooi, Vechtstreek en Eempolders

In totaal zijn 95 meldingen binnengekomen. Deze zijn in figuur 1 aangegeven. Werd in Vogels tussen Vecht en Eem (Jonkers et al. 1987) de koekoek nog een vrij talrijke broedvogel (251-1000 paren) genoemd, nu lijkt het erop dat het een vrij schaarse broedvogel (26-50 paren) is geworden. Wanneer de verzamelde gegevens tot een territoriumkaart worden verwerkt en de criteria, zoals door SOVON (van

Dijk 1993) opgesteld worden aangehouden, blijkt namelijk dat er een totaal van slechts 25 territoria ontstaat. De ligging van deze territoria is aangegeven in figuur 2.

Omdat lang niet alle waarnemingen zullen zijn doorgegeven en wellicht een aantal waarnemers alleen de eerste keer dat zij een koekoek zagen of hoorden iets doorgaven en daarna niet meer,

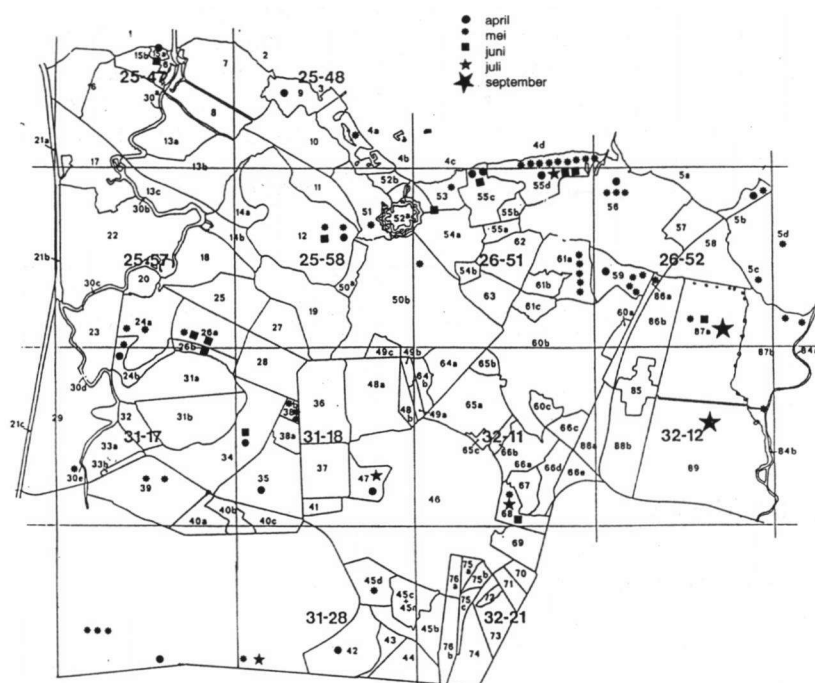
is het aantal territoria stellig te laag. Zo is er een opgave (mondelinge mededeling Moolenbeek) dat zich in de Stichts en Hollands Ankeveense Polder tenminste vijftien paren koekoeken zouden ophouden.

Helaas is door De Wijs (1993) die in 1993 de Vechtplassen op broedvogels inventariseerde het voorkomen van de koekoek niet onderzocht. Dat is heel jammer, want daardoor blijven we in het ongewisse over de recente aantallen in dit bolwerk, waar de kleine karekiet als belangrijkste broedvogel voor de koekoek optreedt.

Wat de oeverstrook van het Gooimeer van Naarden tot Huizen betreft zijn er wel redelijk recente gegevens. In 1991 zijn daar zes territoria vastgesteld (Jonkers 1992) en het huidige aantal van vijf komt daar dus aardig mee overeen.

VROEG

De eerste melding van 1996 kwam van het Bergse Pad bij Ankeveen en wel op 14 april. Gemiddeld keert de koekoek op of rond 20 april in ons onderzoekgebied terug, om dit ongeveer half augustus weer te verlaten. Het aantal meldingen liep dit jaar vanaf half juli terug; wat mede te wijten is aan het feit

Figuur 1. Plaatsen waar de koekoek in 1996 is waargenomen.

dat de koekoek zich aan het eind van de broedtijd niet meer laat horen.

De laatste waarnemingen dateren van 26 en 28 september, toen respectievelijk in de Zuid- en Noordpolder te Veld bij Eemnes een exemplaar is gezien. Deze koekoeken waren, net als het exemplaar dat op 27 juli bij de trektelpost in het Corversbos is gezien, trekkers. In figuur 2 valt op dat er in de tweede decade van mei weinig waarnemingen zijn gedaan. We kunnen ons afvragen of dit een reële daling is, na een vermoedelijke "trekpiek" eind april/begin mei. Of was er een geringe waarnemersactiviteit en/of minder aantrekkelijk weer? Vermoedelijk heeft de daling met trekactiviteit te maken gehad. Een waarnemer uit Hilversum die dagelijks bij Anna's Hoeve wandelde, hoorde de koekoek daar pas vanaf 25 juni tot 5 juli dagelijks en daarna niet meer.

Van buiten het onderzoeksgebied kwamen ook waarnemingen binnen, maar die zijn niet in het bovenstaande verwerkt. Plaatsen waar die waarnemingen werden gedaan waren Soest, Lage Vuursche, Baarn en zelfs Vinkeveen.

Geraadpleegde literatuur

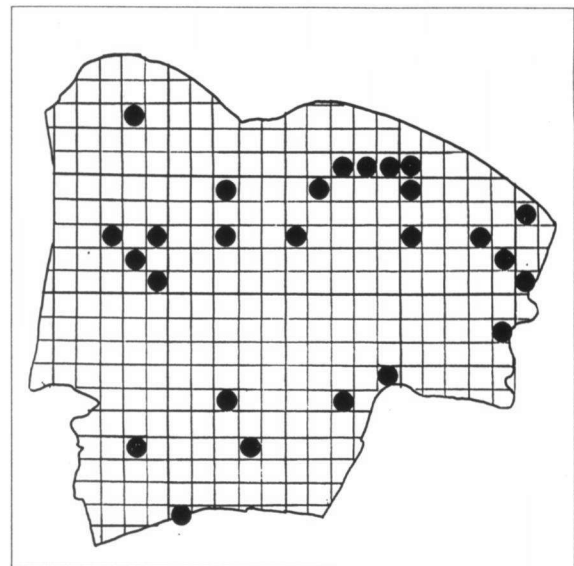
Dijk, A.J.L. van 1993. Handleiding SOVON Broedvogelonderzoek. SOVON, Beek-Ubbergen. 54 p.

Jonkers, D.A. 1992. Broedvogels van het Staatsbosbeheerobject Gooikust. Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. Uitgavenummer 76. 92 p.

Jonkers, D.A., R.A. Koele & J. Taapken 1987. Vogels tussen Vecht en Eem.

Vogelwerkgroep Het Gooi en Omstreken, Hilversum. 399 p.

Wijs, W.J.R. 1993. Broedvogels in de Vechtplassen in 1993. Natuurmonumenten, Afdeling Onderzoek en Beheersplannen, 's-Graveland. 43 p. + bijlagen.

Figuur 2. Koekoekterritoria in 1996.